

NOVITATIS predicatione inter
confratuele, in Jesu ad literam

CONCIO

694.e 17
S

Habita in Aede B. Mariæ Oxon.

Julii 4. 1724.

Contra Libellum Anonymum, Cui Titulus,
*A Discourse of the Grounds and Reasons
of the Christian Religion, &c.*

A CAREW REYNELL, S. T. B.
Et C. C. C. Oxon. Socio.

Ἄλλοι δὲ ὅπερ ἔγραψαν οὐκοῦν τούτοις τοῖς τοπίοις, οὐδὲ ὅτι
γραψαν, Μαρτίν.
Ἄλλοι δὲ οὐκοῦν Μαρτίν, ιππούροις ἀντὶ ιπποῖς πιεῖσθαι οὐκ εἰσίν οὐδὲ
τρέψιν.
Ἄλλοι δὲ οὐκοῦν γεγράψασθαι οὐ πιστεῖσθαι, πάσι τοῖς ιπποῖς γέμασται
τοπίοις; Joan. 5. 45, 6, 7.

OXONIÆ:

L. Lichfield; Veneunt apud Steph. Kibblewhite; & apud
Jac. Knapton ad Insigne Coronæ in Cœmterio Paulino, & Tho.
Comber ad Insigne Bibliorum & Columbæ, in vico vulgo dicto
Our-Noster-Row, LONDINI. 1724.

OIDKOD

Helps in TheBible.org

ΔΣΤΙΔΙΑ

THE CYCLOPS RUMINANT, S. T. D.
The C. C. C. Society Society Society

• १८८५ दिसंबर २५ अंक १५५५
• १८८५ दिसंबर २५ अंक १५५५

ONION

167. *Scutellaria* (L.) *hirsutissima* L.

CAREW REYNELL
AUCTORI ANONYMO

Salutem æternam vovet.

Oncionem ante gradum in Theologia capessendum pro more Academico habiturus, ab instituto haud alienum duxi, gravissimam quandam in eadem facultate quæstionem discutiendam suscipere. Cum vero Libellus a Te prodiret, in quo Religionis Christianæ fundamentum esse parum stabile subinnueres, extemplo mecum statui, quid in ejus argumento virium fuerit explorare. Quid in hac re præstitum fuit Literatis dijudicandum relinquo.

Hic loci pauca tantum quædam subindica-
vero, in rem tuam, ut spero, futura.

* * *

Te

Te literis operam ita strenue navasse, Tibi laudi fore, non ibo inficiar. Te ad sacras litteras animum adjunxit, Tibi saluti fore, ex animo vovo.

Quod tibi fiat, Animus ab omni præjudicio aversus, Veritatisque studiosissimus, Tibi adducendus est, in quo Fidei naturam posuisse videntur nonnulli. Et sane veritas eapropter intra limites tam angustos conclusa videtur, nempe quia hominum plerique non tam de Veritate certamer ineunt, quam de præjudicatis eorum opinionibus, sive quas a Patribus traditas acceperunt, sive quas ipsi de novo excogitarunt. Novum enim & inauditum non est, eodem præjudicio laborantes homines videre erga novam, quo erga antiquam hypothesin.

Ne quis igitur miretur, si quis in id nervos intendat suos, uti Revelationem omnem fictam falsamque demonstret, si quicquid Revelationi evertendæ inserviat, id statim arripiat; quicquid autem eidem stabiliendæ idoneum fuerit, aut videre non poterit, aut visum celabit. Non raro enim videmus præ animi intentione eo usque cæcitatis homines pervenire, uti objecta, alias quam maxime visibilia, tum temporis eorum acies effugiant; quod idem Intellectui aliquando continget, Intellectui viz. in hypothesi aliqua propugnanda occupato. *Vellem*

Vellem igitur ut Te ipsum ad hujusmodi ex-
 amen subinde serio vocares. ' Num revera
 ' pro virili Dei O. M. gloriæ promovendæ
 ' operam dedi? Num Veritati, quam ita
 ' impense colere & summo studio prosequi
 ' viderer, omnem animi elationem, omne in-
 ' genii acumen, omnem denique appetitum
 ' abnormem, sincere & ex animo litavi? non
 ' dignatus tantum sed etiam gavisus, Eam
 ' ubiunque reperire, sive intra Salomonis
 ' porticum, sive intra sylvas Academi. -- Si
 hoc scrutinio interno peracto, Te ipsum absolu-
 vere nequeas, Censuram externam mirari non
 debes; sin Te omni quoad hoc suspicione ex-
 pedias, Clerum sane Christianum oportebit
 summo studio eniti, ut apud pectus rite præ-
 paratum, Evangelio sua veritas constaret.

Ipse cum aliis quibusdam meam symbolam
 dedi. Deus bene vortat.

VALE.

Matth.

卷之四

Matt. XI. 2, 3, 4, 5, 6.

Ο Ἰωάννης ἀκέσσως ἐν τῷ δεοματηίῳ τὰ ἔργα θεοῦ πέμψας δύο τοῦ μαθητῶν αὐτοῦ,

Εἶπεν αὐτῷ· Σὺ ἐξ ἑρχόμενῳ ἐπεργού τοσδεκάτῳ μήνι;

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησὸς ἐπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε ἀπαγγέλλατε Ἰωάννην ὅτι ἀκέστε (C) βλέπετε.

Τυφλοὶ αναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ θεῖσπατόσι, λεπτοὶ καθαρίζοντο, καὶ χωφοὶ ἀκέχστοι, νεκροὶ ἐγείροντο (C) πίστοις αἰσχυνθίζοντο.

Καὶ μακρύερος θέτος ἐστιν μὴ σκανδαλισθῆ ἐν ἑμοίς.

U I Religionis Christianæ systema universum mutuamque inter se partium connectionem inserviet, demonstrationi tam solidæ restare non poterit, modo voluntate sincera in intellectuque defæcato ad-

inquirendum accedat. Si vero, quod usū plerumque venire solet, singula quædam pars seorsim dispiciatur; mihi quidem haud mirum videtur, veritati revera certissimæ assensum firmissimum non semper adhiberi. Quis enim non videt ingenium humanum argumenti omnimodi non semper capax evadere? adeoque necessario sequi eandem argumentorum seriem, huic paralogismum alteri vero demonstrationem potissimum videri posse?

Si Prophetias seculorum multorum cursu jam pene exoletas, linguarum obscuritate involutas, summorum Imperiorum ruinis obrutas, Ceremoniarum rituumque iminutio confusas, Ærarumque Chronologicarum multiplici varietate perplexas;

Si quis, inquam, has prophetias fundamenti vice Christianæ Religioni substraverit, nec quicquam aliud adjuventi ad Evangelium stabiliendum attulerit; Næ ille tum uberrima eruditionis copia gaudere, tum acerrimo judicio pollere debuerit, qui ex materia tam varia, tam obscura demonstrationem evangelicam deducere potuerit.

Nec aliter se res habet cum alio quovis Argumento in se & seorsim spectato.

Si quis enim Miraculorum admiranda serie fatus, de Evangelii certitudine senten-

ceditiam tulerit; multos sibi nodos fulven-
dos, multas difficultates exuperandas inven-
tiet, de Natura, Usu, præstantia, aliisque
circumstantiis eorum Miraculorum, quæ
Christum Moysi, Evangelium Legi præponi
effecere.

Si quis denique ab interno Evangelii cha-
ractere argumentum hujusmodi duxerit; ---
Eam nempe divinam esse oportere Revela-
tione in quæ Humano generi tot & tam im-
menfa beneficia patefecit; Quæ æternitatis
portas ita reclusit uti plenissimum nobis pro-
spectum vel summi gaudii vel summæ mi-
seriae exhiberet; Quæ istud nobis vitæ ex-
emplar proposuit, *Christum* scilicet homi-
nem plane divinum; --- Eam vitæ regulam
subministravit, ita perspicuam, ita plenam,
ita humanæ naturæ perfectricem, uti nihil
ei simile vel excogitavit humanum ingenium
vel excogitatum videtur:

Quisquis tamen ex hoc ipso argumento de-
monstrationem aggredietur, non pauca de
Evangelii perfectione, de Canonis certitu-
dine, de ipsius Exemplaris natura & digni-
tate, de gratiæ denique auxiliis solvenda re-
periet, quibus nec eruditio nec ingenium
vulgare sufficiet.

Qui vero uno quasi intuitu Revelationis
originem, incrementum & consummationem

contemplatur; Qui ad imbecillitatem humanæ rationis animum advertit, sine Revelatione admodum vacillantis; Qui gradum Revelationis meminit ad humanam imbecillitatem optime accommodatorum; -- Utī primo Patriarchis tantum quibusdam iisque singulis indulta fuit, eaque generalis admodum sive ad mōrum sive ad fidei institutionem spe. Etaret; -- Utī postea Populum e Gentibus, Moysēm vero e populo elegit Deus, cui legem dedit non un tantum Patriarchæ ejus ve. miliæ competentem, sed quæ Populo barba. ro erudiendo, rationisque imbecillitati aliquatenus firmandæ sufficeret. -- Utī tandem humanæ menti iam ad summum vigorem perductæ, adeoque Revelationis clarissimæ iam capaci, plenissima facta est divinæ voluntatis patefactio, Volumque Cœlestis om. nino reductum.

Quisquis, inquam, lampadem hanc coelestem una cum artibus & eruditione pedetentis appropinquanteis, maximeque vigente literarum studio adhuc magis vigentem Revelationem; Qui hæc in animo habet, saltem hoc si concedendum erit, Revelationem rationis subtilissimæ examen non reformidasse.

Qui etiam animo reculerit Oracula Prophatarum antiquissima, prolationis quidem

tempore tenebris densissimis obducta, revol-
ventibus vero saeulis obscuritatem exuentia,
qualia multa occurunt de ortu & occasu Im-
perii Judaici, & de regno *Messie*: negare
non poterit, inter Legem & Evangelium eam
esse Similitudinem, quæ alterum alterius
sobolem esse convincat. *1015 v. 290.*

Si vero huic Prophetiarum testimonio istud
miraculorum addideris, quid aliud ostende-
ris, nisi universam naturam adeoque naturæ
Deum isti Revelationi fidem facere voluisse?

Si denique plane stupendam istam Evan-
gelii propagationem perpendamus, Miracu-
lorum omnium facile principem: Quali nem-
pe Ministerio gaudebat, rudi & plebeio; quo
tempore exortum erat, literato & polito:
qualem disciplinam præ se ferebat, rigidam
& severam; quibus inoribus contendebat,
discinctis & solutis: quibus armis militabat,
verbo & prece; quibus e contra instructi sunt
ipsius Hostes, igne scilicet & ense: Qui ho-
rum omnium meminerit, Ecquam præter
divinam manum Ecclesiam per tot tempesta-
tes in portum ducere potuisse crediderit?

1015 v. 290. q. 3. 1015 v. 290. q. 3.

Cum igitur tam varia & multiplex sit ^{**Joan. 5.*}
Evangelii demonstrandi ratio, cum ipsi ^{39, 46.}
modo ad ^b*Prophetias*, modo ad ^c*Miracula*, ali-^{*Joan. 20.*}
quando etiam ad ^d*Scripturam*, ^{25, 38.}
^e*Doctrinam naturam* ^{*c. 14. 11.*}
^{*Jo. 7. 37.*}

pro-

NON

provocet; Quorsum quæso ad unam tantum speciem, vel potius istius speciei partem tantum unam nos remitti oporteat? Quid aliud vero præstiterit Scriptor Nuperimus, qui Prophetiis tantum, iisque Typicis seu Allegoricis solis, Evangelium inniti contendit? Longe vero aliter sensisse Joannem, Eliam istum Evangelicum, ex verbis Matthæi liquidissimo constat; Ab operibus enim Jesu ansam arripuit Prænuntius titulum ejus ad examen vocandi -- *Cum Joannes in carcerem conjectus, de operibus Christi accepisset; duos discipulos sciscitatum misit, Utrum ille ipso esset seu alter expectandus erat: -- Imo Jesus ipse de prophetiis, allegoricis saltem, ne hilum quidem; ita enim discipulis respondit, Ostendite Joanni visa vobis & audita; Coeci oculos, Claudi pedes, Leprosi cutim, Surdi oires, Mortui vitam, Pauperes que Evangelium accepere; Beatus vero Ille, cui Ego offendiculo non sum.*

Quæ nobis ostendunt ad Miracula æque ac Prophetias respiciendum esse iis, qui Jesus titulum sibi discutiendum proponunt.

Impræsentiarum equidem Propositionem istam hujus Scriptoris examini subjiciam, qua asseritur Prophetiis iisque allegoricis solis

lis inmitti Evangelium. Hunc esse scopum
hujus authoris, vel ex nuda * Propositionum
inspectione liquebit, veritati vero quam comp-
fone vobis erit decernendum.

Quo clarius vero constet ab Utro stet ve-
ritas,

Tria me Vobis præstitum spero;

1º Nempe Prophetias quasdam allaturum,
quæ in Jesu nostro, & Jesu solo, ad li-
teram adimpletæ fuere;

2º Prophetiam de Immanuele e Manibus
Judaeorum recepturum, ostendendo nem-
pe Prophetiam istam Jesu nostro, nec
alii cuiquam convenire posse;

3º Denique Prophetias ipsas Typicas, qua-
tenus ab Interprete Thaumaturgo enu-
cleantur, ad demonstrationem Evange-
licam conflandam non absurde adhiberi.

1º Vero Prophetiæ quædam in medium
preferendæ sunt, quæ in Jesu nostro, &
Jesu solo, ad literam adimpletæ fuere.

Harum vero agmen ducet celeberrima ista
Prophetia quæ occurrit Dent, cap. 18. n. 18.

18. Prophetam suscitabo eis de fratribus
tui similem;

Dentus, p. 39, 40.

Non

Non me latet Christianos non paucos, eosque magni nominis, Prophetiam hanc quasi manibus pedibusque illigatam Judæis tradidisse, quippe quæ vel de *Yosua*, vel de Prophetis successuris manifeste, ut aiunt, proferebatur; --- Nec diffitendum est rationem hujus interpretationis non levem videri, Ra-

*v.14. tio enim Prophetæ excitandi *supra allegata hæc est, Ne ad Augures Gentium se recipiat *Israël*; Quæritur Ergo Quomodo *Jesus* bis mille annos abhinc excitandus Augurum vicem supplere possit? --- Sed si reūn penitus inspiciamus, duplex ni fallor evadet hæc Prophetia, Certo certius est duplice afferri rationem Prophetæ suscitandi; Commate enim 16. & seq. ita legimus, *Pro Voto tuo Jehovæ deo tuo in Horeb facto, in hæc verba; Ne audiam iterum vocem domini Dei mei, Neu ignem rursum videam, Ne Moriar: Dixit mihi Dominus, Recte dixerunt; de fratribus eorum suscitabo illis Prophetam, Tui similem; ... & postea, Quicunque vero illi non auscultabit, pœnas luet.* Unde colligimus Prophetæ, de quo hic agitur, munus fulisse *Jehovæ* vices gerere de monte *Horeb* legem forentis; ideo enim dicit Deus se Prophetam missurum, ut Populum voti compotem facheret, de voce ejus non audienda, nec igne videndo; q. d. Rogavit Populus

ne

ne iterum vocem meam audiret de monte
Horeb, Morem ei geram, nempe Pro-
phetam missurus, qui partes meas præ-
stabit. Quid hic loci vetat, quo minus
Iesus noster sit ille Propheta in sensu literali,
quem Deus se missurum pollicetur, ipse non
video: Verba nequaquam vincunt Prophetam
cito Venturum. Si vero conferamus locum
hunc cum Cap. 34. Com. 101. ubi hæc ver-
ba reperimus; Postea vero Moyis similis Pro-
pheta non surrexit, quem novit Deus facie
ad faciem, in omnibus prodigiis & miraculis
ad quæ præstanda in Aegyptum mittebatur:
Ex horum inquam locorum collatione, Vero
simillimum videtur Prophetam hanc, cum
hæc verba scripta fuere, adimpletam non
fuisse. -- Quando vero, vel a quo profluxere
hæc verba, non ita certo constat; ipsius Moy-
sis non esse, nunc dierum, ut opinor, a ple-
risque conceditur. -- Quod ad Judæos spectat,
qui Eydæ, seu Synagogæ magnæ sub Eydæ,
restorationem vel potius emendationem li-
brorum V. T. acceptam referunt; Judæi,
inquam, negare non poterunt, hæc verba ab
Eydæ addita fuisse; adeoque Prophetam seu
Legis latorenam Moysi Similem a Moyse ad
Eydæ non exarcessisse. Quo concepso, quis

negaverit ad Iesum nostrum & eum solum
respxisse. Moysen vel potius Deum, & cum
Prophetam suscitatur in se, pollicitus est
qui vicem ipsius gereret. ^{videlicet} biu
il. Argumentatio nostra huc redit. & Dens. / rea
pomptit, si se iniqua de Mota leges la
tuerit, Prophetam vero iis daturum ad mu
mum iustud obciandum; Prophetam autem talis
propterea Iesum nullus apparuit; Ergo, Iesu
fuit iste Prophetam vero noster; summisq[ue] ad
sionis Hacenus de Prophetarum Venituro
ii. Descendamus jam ad disquisitionem ter
poris istius adventus. A ni abh[er]e sive ha
or Prophetias de tempore menturi. Mefia
triplex habetur, Iacobi, Haggaei, & Da
nielis. ^{videlicet} in aliis m[odis] sive in aliis auct[oribus]

^{† Gen. 49.} 9. Prophetia ut Iacobi, quatenus tot. saecula
10. ante consummationem prolatam, nequaquam
obscura censenda est; ^{ut} Iudaei equidem re
centiores unamquamque fere vocem & lite
ram hujus Vaticinii in partes suas detorse
runt, quali vero successu, * Versiones & Pa
raphrases. Majorum suorum nobis indicie
sunt. - Si enim eo usque clara sit haec Proph
etia, uti minus laboris requirat, Scopo Va
tis, Verborum acceptioni primarias, rerum
que serie Historicæ, aliis qui Christo nomen

* Vide Versiones & Paraph. in Bibl. Polyglott. Walton.
Ex Orig. Hexapla, Edit. Mafaucon.

dedebint, qualiter ab his qui *Mopsa*, reconciliari, ne quaque
 Enigmatica audiire debet. -- Hoc
 vero ita se habere clarissime liquebit, colla-
 tiosem argumentorum; utriusque partis in-
 situemque leti etiamque solutum
 in Pergamus, vero ad *Haggai* prophetiam
 discipienda, descendit gratia. Utrum pre-
 phetus quo impletionis temporis propiores,
 non eo clariores evadant. -- Tuttoq. quisup
 su *Haggai* ad *Babylonem* reducendo legavit
 Majestas divina, ad *Israelem* exhortandum
 uti *Templi* extructioem quam citissime ab-
 solueret, Populum ab opere perficiendo
 tenuitq. Cur aedifici privatarium, aedificis
 satrapis *Babyloniae*, & desperatio *Templi* in
 hoc cum priore exequandi; quibus tristitia
 opponit Propheta, *Templi* aedibus privatis
 prælacionem, aedificiam divinam, & decus
Templi posterioris prioris gloriam longe ex-
 superaturum. An inadverte Verba Pro-
 phetæ, vel potius Dei ipsius per prophetam
 verba facientis? si crudeliter exercitum *Deum* * *Hag. 2.*
 Ab his brevi *Catam* & *Ferrum* in *Statua* 6, 7, 9.
 & *Montes*, *Conchesque gentes* cunctis oceano,
 Poplorumque omniu[m] aduenient speci, Tenui
 plu[m]q[ue] hoc glori auctoritate, inquit *Ezech*
 cituum *Deum*. *Templi* posterioris prioris
 auctoritate, inquit, inquit *Ezech* cituum
Deum. *Haec* quis hic loci dabo, inquit *Eze*
 chiel *H*

xitum Deus. q. d. Ne vos tedeat structuræ
 hujus, si cum priori conseratur humilis,
 structuram enim hanc utcumque humilem
 ipse Vobis exornabo; Ne vos pudeat ornatus
 hujusce templi, prioris nempe reliquiarum
 tantum. Ego enim hoc templum ornatu
 i structuri dabo qualem Salomonis templum,
 vel cu[m] q[uo]d maxime floraret, jactare ne
 quaquam posset. -- Quis sentit vero quisnam
 fit vel omittitur quoniam illa gloria, quæ
 templum hoc posterioris illustravit se
 Hæc dñino sibi. Unum & Thummin e
 valuerunt; A roa fœderis lampæ est; 11 ghis
 Cœlestis extinctus; Oraculum propheticum
 obiit; Quid legitur reliquum? est præter
 Messiam horum omnium defectum supple
 turum? audibes ille. T. sacerdos. Pro quo
 in Synagoga ad incitas redacta unum & un
 cum tantum persugium invenire potuit;
 scilicet de tertio sive novissimo templo hic
 loqui Prophetam; q[uo]d templum quicunque
 bœbœ Herode dictum fuisse, aliudque ci
 sufficuum ante Jesum natum; ad eoque vel
 Jesum Messiam non fuisse, vel Messiam non
 hujus templi deus. Asylum hoc quale
 quale sit Josephus acceptum refert. Viro uti
 eidem Synagogæ videtur, Herodis Idumæi
 plus aequo studio. -- Quoad extrusionem de
 novo templi Herodiani, parum sibi constat
 cunctis B. 5 Histo

Historicus; * Modo enim modo in instauracione
Zorobabelici, modo de extractione Herodi-
ani; non minus clare loquitur; nec minus
discrepancia reperiendum est apud eundem
historium; de tempore impenso hunc struc-
tus est modus enim Templo sesquiantrum * modo
Centuriam tribuit. Quam ergo sententiam
feremus de Auctore sibi tam manifeste con-
traria? Ei qui in Prophetiam tam
perspicuam, auctoritatem sibi ipsam contra-
dictuadefactandam crediderit? -- *Haggaeus*
deductione evidentissima Messiam, ¹⁰ statim
Templo secundo, ¹¹ venturum praedixit; ¹² *Josephus*
levitate sibi perquam familiari, *He-
rodem* hic loci de novo extruxisse, alibi in-
staurasse tantum tradidit. Cujus Historici si
diluatur fides, totum corruet Templum *He-
rodianum*; Vaticiniumque *Haggaei* contra-
vintes *Israeles* atletes stabile manebit & in-
concussum. Quoad quartum enim Templum *He-
rodianum* posthac reduci extruendum, si
indulgeremus credulitati infelicis istius po-
puli, ¹³ *Miror Hudsonum*, numerorum dis-
crepancia adductum, has locos parallelos
esse nolle; Qui enim *Josephum* vel sum-
mis, ut aiunt, labris attigerit, facile vi-
derie, Eum, siue isti ipsius, siue Librario-
rum incuria, quoad numerorum nota-
tionem corruptissimum esse.

quili; non video quid inde se dicitur; est taliter.
Prophetam xeni non ad hoc templum re-
sperisse credibile non erit, unius illi qui in
animum induxerit, Prophetam orationem
hujusmodi habuisse: Ne pundeat vos hujus
templo, nosterum enim largitus est Deus
hoc templo longe praestantius. Quod verbis
Prophetæ ex diametro repugnat, Qui hoc
priori non alterum hic ipse p̄datus iri vatici-
natus. Sed idc *Haggæa* fatus, in quoque
Texta jām restat t *Danielis* prophetia de
tempore adventus Messiae; In qua evolvenda
triplex obtinuit sententia, obtinet olim T

**Dan. 9. tempore adventus Messiae; In qua evolvenda
24-27. triplex distinquit sententia, obiecta oblique
Prima, Eorum qui Fidei Christianæ;
Secunda, Eorum qui Fidei Judaicæ;
Tertia, Eorum qui Artis Criticæ & Chronologiæ Studioi fuere.
Non hic locutiones inter se committam
quibus quisque suam propugnat sententiam;
In præfens fatiorit, de singula hypothesi
quædam subiecta. * Prima igitur, sive ea
quæ Christianorum communis est, nec scopo,
nec phrasi Propheticæ obvia fit, nec Historiæ
aut Chronologiæ repugnat, † Flaviumque**

ipsi sunt fuit etenim pides et habitus, et secundus
 vero sive *Judeorum* Historias & Chronolog-
 gis omnibus, inde ipsi eorum populari esse
 pbo, uplane aduersari. Tertia tandem sive
 Trium, uerba a syntagmata habi-
 tur, paroluna *versus* sequentia. Inter
 pretum vires accipit, maxime vero niti vis-
 datur similitudine quadam inter vastationem
 ab *Antiochico* & *Tito* factam, ubiup rem
 ex *De Tempore* vero, quo venturus est *Messi-*
sus, dicunt est, non sicut in iuriis
 id *Pauca* quædam *de Istatu Messie* dictum
 attulero tantum *Oraculum* i studi celebre. Neq;
 tis *Evangelici*, ibique ita graphicè vitam &
 mortem, ærumnas & labores, *Iesu nostri* de-
 pinxit, ut historiam potius quam Proph-
 etiam redolere quibusdam videatur. *Popo-*
Prophetia, quam velim, est apud *Esaiam*
 cap. *iiij* *versus* *iiij* *versus* *iiij* *versus* *iiij* *versus*
Judæi antiquiores ingenue fatentur pro-
 phetiam hanc de *Messia* prolatam fuisse,
Iesu vero nostro non competere pertendunt,
 quia *Messias* non erat; Nos contra con-
 tendimus ad *Iesum* nostrum ad amissum
 quadra de, atque inde colligimus *Iesum* no-
 strum *Messiam* fuisse, Ut si magis suffragatur
 Veritas difficile non erit decernere. *io* *Judei*

Vide *J. Mariana* Diatrib. Chronol. p. 86. p. 319. *versus*

Vide *Baenigii* Hist. Jud. L. 4. c. 23. *versus* *versus* *versus* *versus* *versus*

precettiores, hoc viso absurdorum de Messia per-
 nitius taceri docent, & vel de Populo Is-
 raelitico, ut plerisque; vel de *Josia*, ut acu-
 tissimo *Israelis* Magistro; placet hic verba
 fieri. Multa quidem hic occurserunt, quae
 Populo sub jugum misso non male conveni-
 unt, nequaquam inficias ibo; Prophetiam
 vero totam qui *Israeli* accommodandam sus-
 cipit, mea quidem sententia idem facit ac si
 latetem lavaret. *Quis enim dixerit, Messiae*
 adhuc futuri gloria non perstrictus, *Israe-*
lem Gentium poenas luisse? *Israelem* sibi
 poenas daturum non semel minatus est *Jebo-*
da, *Israelem* ei poenas dedisse non semel a
 Scriptura accepimus, sed de peccatis suis
 non alienis. *Quis unquam audiverit de*
 Populo altero alterius delicta diluente? *Gen-*
tem de Gente poenas sumptuisse testatur *Moy-*
ses, *Gentei* vero *Gentis* poenas laturam ne-
 quaquam dixit *Ezias*. --* Magister ergo acu-
 tissimus supra citatus, de hac re melius edoc-
 us, Regem aliquem reperit, in quo Prophe-
 tiam hanc adimpleteam monstrare conatus
 est, *Josiam* neimpe *Amonis* Filium. *Josi-*
am quidem de Populo & de Lege bene meru-
 isse quis negaverit? Pro populo vero vel pro
 Lege mortem obiisse, qui Historiam sacram
 attigerit, quis concederit? Qui bellum in-

justum suscipit, ambitioni non populo se devovet; qui que morte in eodem bello gerendo plectitur, Pseudo-Martyr ab omnibus haberri debet. --- Liceat vero nobis hoc saltem gratiæ ab Israele in posterum assequi, nempe ut ne nobis vitio vertant, vel potius ne nos dehinc irrideant de Satisfactione *Christi* crepantes; Qui enim Populum pro Populo satisfacere posse crediderint; Imo qui Regem, Dei quidem & Legis Studiosissimum, ambitionis vero furore subito correptum, Populi caussam coram Deo agere, & pro eorum salute fe ipsum devovisse existimaverint; Haud multum sane a vero alienum duxerint, Messiam ipsum pro *Decio* Israelitico habere, ejusque morti ipsorum vitam tribuere.

Jam autem spero me primæ incepti parti satisfecisse, afferendo nempe Prophetias quasdam quæ in *Jesu* nostro, & *Jesu* solo, ad literam adimpletæ fuere.

Restant aliæ non pauçæ quas æquo jure attulisse fas erat, sed cum omnes non licuit, eas adducere gestiebat animus, quæ fidei nostræ stabiliendæ maxiime viderentur interfervire.

Secunda Incepti pars erat, Prophetiam de *Esa.* 7. 14, *Immanuele* e manibus *Judeorum* eripere; ostendendo nempe prophetiam istam *Jesu* nostro, nec alii cuiquam convenire posse.

Cum vero *Scriptor Anonymus*, cuius hypothesis in redarguendam suscepit, in hoc argumento vires præcipue posuisse videatur, & de Evangelista maximum egisse triumphum: nostra certe intererit quam accuratissime Argumentum hoc ventilare, quo vires ejus quæcunque fuerint plenius nobis innotescant. --- Ad hoc vero melius præstandum, duo hæc aggredi in animo est,

- 1° Nempe *Scriptoris hujus Paraphrasin Prophetæ menti dissentaneam demonstrare;*
- 2° *Evangelistæ applicationem hujus prophetiæ, tam Prophetæ menti, quam historicæ veritati, ex omni parte congruere.*

Primo, igitur ostendendum est Paraphrasin hujus *Scriptoris Prophetæ menti dissentaneam esse.* --- Paraphrasis illius hujusmodi est.

* * *Achaso a Syria & Israelis Regibus in Hierosolymis obfesso, planeque de salute desperanti, Iсаias a Jehovah missus salutem fert; præcipitque Regi a Regibus istis non ultra timere, ab incepto suo brevi destitutus; Dubitanti vero Achaso, signumque simul recusanti, Deus ultero signum ipse edit, in hac Prophetia exhibitum; Ecce Adolescens tula filium conceptum pariet, eique nomen Immanuelis indet; Qui butirum & mel de-*

Discurs. p. 41, 42.

pascat

pascet usque quo cognoverit a malo abhor-
 rere, bonumque eligere: Priusquam enim
 puer Scientiam hanc assecutus fuerit, Terra
 illi invisa ambobus Regibus spoliabitur. ...
 Huic vero effato obtemperans Propheta co-
 ram duobus testibus cum Adolescentula
 Prophetissa rem habuit, quæ conceptum
 filium peperit, cui nomen *Immanuel*; quo
 nato, Reges confestim ab incepto destitere.
 Filium vero hunc, quem illi peperit Pro-
 phetissa, signum fuisse divinum *Achazi*
 caussa edendum, non ex narratione tantum,
 verum etiam ex ipsis verbis Prophetæ con-
 stabit, cap. enim sequenti com. 18. ita in-
 fit, *Ecce Ego puerique, quos mibi dedit Je-*
hova, signo & ostento sumus ab Exercituum
domino.

Hanc esse Prophetiæ mentem & impletio-
 nem, ex hypothesi Auctoris nostri, ipse ut
 opinor non negaverit; unde necessario se-
 quitur, prophetiam hanc, sensu allegorico
 tantum, in *Iesu* nostro adimpleri posse.

Adversus hanc Paraphrasin five Commen-
 tarium multa in promptu sunt.

Cum vero hujus Paraphraseos vis tota in
 hoc sita sit, viz. in eo quod prophetia de *Im-*
manuele c. 7. c. 16, adimpta dicitur cap. 8.
 com. 3; quod *Immanuel*, idem sit qui
Maher-shalal-hass-bazus; *Virgo*, eadem cum

Prophetissa; In hunc præcipue Scopum argumenta nostra collimabo.

Idem vero hic præsttit scriptor noster, imo alii non pauci, cum hac prophetia, quod cum prophetia *Deuteronomii* supra perspensa præstiterunt; nempe e duabus prophetiis unam fecere, quod attentius advertenti fatis ut opinor liquebit. ---

Achazum obsidione cinctum consolaturus Propheta, 'Antequam puer discrimin inter bonum & malum cognoverit, a Malo Regem eruptum iri promittit; Quodnam vero fuit istud malum? Annon *Hierosolymorum* obsidio? Hic igitur ab obsidione liberandum regem declarat *Ezaias*.

Postea vero cap. 8. com. 3, & 4. legimus Prophetissam *Isaiæ* filium peperisse, ideoque nomen *Maher-shalal-has-bazi* ei indidisse, 'Eo quod antequam puer loqui didicerit, *Gazæ* & *Damasci* & præda *Samariæ* diripientur. --- Annon hæc toto cœlo distant? *Hierosolyma* nempe obsidione liberare, & *Damascum* & *Samiam* diripere & vastare.

Atqui prius tantum cap. 7, posterius vero cap. 8, promissum reperimus. -- Ecce igitur uno quasi intuitu multiplicem inter utramque Prophetiam discordiam.

In prima Virgo est paritura, in posteriori Prophetissa; in prima nomen tribuendum est

est *Immanuel*, in posteriori *Maber-shalal-hass-bazus*; in prima tempus præstitutum est, donec ad Rationis quoddam exercitium attigerit, in posteriori donec usum loquelæ asscutus fuerit; in prima denique obsidione liberanda sunt *Hierosolyma*, in posteriori *Damascus* & *Samaria* ab *Affyrio* vastandæ.

Sane quæ tot *discrepantias* habet, non una & eadem videtur prophetia.

Restat tantum unicum quod sciam diluendum, antequam pergam ad *Evangelicæ applicationis vindicationem*;— Quod velim hoc est, nempe parum liquere de obsidione liberando *Achaso*, hic loqui Prophetam; sed e contra *Verba Prophetæ nobis* potius suggerere *Syriæ* & *Samariæ* vastationem, aut si mavis, istius vastationis effectum, Regum amborum mortem. — Verba Prophetæ hæc sunt— *Priusquam puer cognoverit Bonum malo quid præstat, Terra quam odio habes ambobus regibus privabitur*; Quænam, inquit, sit illa terra quam odio habet *Achaso*? nequaquam *Judæa*, sed vel *Syria*, vel *Israelitica*, vel Utraque; Unde colligunt non hic sermonem haberi de *Hierosolymis* obsidione levandis, sed de *Damasco* & *Samaria* diripiendis, Regibusque letho dandis, adeoque unam & eandem esse Prophetiam cum ea quæ

ex professo agit de direptione Damasci & Sa.
mariae.

Ad hoc vero Respondeo 1º Prophetam ex-
presse dicere Samariae & Syriae Reges contra
Hierosolyma profectos fuisse; Deinde vero
verba Prophetæ male reddi, Terra quam odio
habes; cum reddi debeant, Terra cui times,
vel cuius caussa tot passus es; uti reddidit
interpres * *Judæus Antiquissimus*. -- Quo
concesso facile fluunt omnia, & inter se co-
hærent, de obsidione intellecta.

At si concedatur de *Maber-shalal-hasb-bazo*
actum esse, eumque *Immanuelem* nequaquam
fuisse; Regeri recte potest, non inde sequi
Jesum Nazarenum Immanuelem fuisse, aut
in ejus persona hanc prophetiam adimple-
tam. -- Ostendendum igitur est, pro instituto
meo, Evangelicam applicationem hujus pro-
phetiae tam Prophetæ menti, quam historicæ
veritati, ex omni parte congruere -- Quo hoc
vero melius fiat; Paraphrasin Evangelistæ
menti conformem dedero, ut videamus ultra
magis conveniat scopo, phrasi, & historicæ
prophetice.

*Achaso a Syriae & Israelis Regibus in
Hierosolymis obsesto, nec de se solo, sed de
stirpe tota regia jam maxime anxio Isaías
se sistit, Shear-jashbubum filium suum jussu*

* Vide *Targum Jonathan* in *Bibl. Polyglott. Walton.*

divino

divino adducens; Regemque ex Dei præcepto certiorem facit, Regum consilium contra se & familiam suam irritum fore. --- Hærenti vero Achaso nec tamen auso, vel præ pudore, vel præ metu, signum poscere, Propheta ipse signum * proponit, viz. de stirpe sua in multa sæcula duratura, datum ipsum *Jehovam*, multis abhinc sæculis, signum sive miraculum stupendum: Virginem scilicet ex ejus stirpe oriundam, filium conceptum paritum, qui *Immanuel* futurus sit; Qui in *Judæa* etiam tuin temporis lacte & melle abundantí versaretur. Hoc autem ita fore, ex hac ipsa prophetia, quæ ad ipsum Regem spectat, colligendi facultas erit; Quia antequam, inquit Propheta, hic puer meus *Shear-jashubus* ad pubertatem attigerit, a *Judæa*, de qua tam sollicitus es, ambo hi reges recedent.

Postea vero Achaso jam voti compote de Regum *Syriæ* & *Israelis* fuga, *Isaias*, ut videtur, ex mandato *Jehovæ* uxorem duxit, ex qua filium genuit; *Maher-shalal-hass-bazum* ideo dictum, quia antequam vel balbutire inciperet puer, *Damascus* & *Samaria* ab *Affyrio* spoliandæ fuere. --- Hæc est para-

* Signum revera triplex est; 1 *Immanuel* Domui *Davidice*, de ejus salute; 2 *Shear-jashubus*, Regi *Achazo*, de Urbe obsidione levanda; 3 *Maher-shalal-hass-bazus* eidem Regi de *Samaria* & *Damasci* direptione.

phrasis vel *Commentarius* hujus prophetiæ, vel potius harum prophetiarum, ex mente Evangelistæ; Utrum scopo, phrasi, & historicæ propheticæ, saltem non æque conveniat, ac paraphrasis Scriptoris nostri, penes vos judicium esto. --- Pauca quædam adjiciam hujus paraphraseos firmandæ caufsa. --- Maxima autem difficultas in hoc ponitur viz. in ista nimis abrupta, ut quibusdam videtur, transitione ab *Immanuele* ad *Shear-jashbubum*, sive a familia *Achazi* ad ipsum *Achazum*, com. 16. Sed ex supposito quod Prophetæ filius ibi jussu divino astantem, verbis vim nullam illatam video; q. d. Stirpi tuæ metuis? *Immanuel* multis abhinc annis ex eadem oriturus est. Tibi ipsi? Imo brevi, antequam hic puer coram me stans pubertatem attigerit, *Rezinam* & *Pekam* reversuros promitto. -- Alteri ab hac difficultati jamjam, ut spero, satisfeci, viz. Prophetiam de Regum ab *Hierosolymis* abitu, & de Vastatione *Damasci* & *Samariæ*, unam & eandem esse prophetiam. --- Quoad *vccem* * *עַמְּךָ* quam *Judæi* & auctor noster

* Septies in tota Scriptura occurrit; Ab interpretibus 70. bis redditur *μάθειος*, *Gen.* 24. 43. *Esa.* 7. 14. quater *μάρτις* *Ex.* 2. 8. *Psi.* 68. 26. *Cant.* 1. 3. 6. 7. *semel* *μάρτις*, sed ibi legendum videtur *μάρτιος* *Prov.* 30. 19. ita enim vertit *Symmachus* teste *Origene* in *Hexaplis*. Præterquam vero quod *μάρτιος*, sensu Hellenistico sive Lingua *Judaico-græca*, idem videtur sonare ac *μάθειος*, ut colligere licet ex astate qua *Ebraæ* puellæ nuptum dari solebant. Si quis hos locos expenderit in omnibus præter unum de Virgine intacta verba fieri reperiet.

Adolescentilam vertunt, - et si concedamus de muliere a Viro compressa aliquando usurpari * idem tamen dicendum erit, de voce *Deu. 22. 19.* *תְּנַשֵּׁת*, quam nemo *Judeus* Virginem illibatam denotare negaverit. --- Illativam particulam, quæ commata 15. & 16. connectit, omnes norunt vim asseverativam sæpen numero præ se ferre.

Denique ut huic argumento finem imponam, ejusque vim in spatum angustius concludam; Cardo Controversiæ inter Ecclesiam Christianam & Judaicam in hoc præcipue vertitur, Utrum Prophetia de Regum ab *Hierosolymis* fuga, & de *Damasci Samariæque* spoliatione, sit una & eadem prophetia; deinde utrum recte transeatur ab *Immanuele* ad Prophetæ filium, sive ab *Achazi* familia ad ipsum *Achazum*; quæ si nimis dura non videbuntur, quam ut concedi queant, in phrasi vel historia prophetica nihil moræ erit, quo minus paraphrasis ante allata pro vero & genuino Prophetæ sensu habeatur. --- Hac igitur de *Immanuele* prophetia e Manibus *Judæorum* erecta, --- ad tertiam denique instituti mei partem aggrediendam festino, sive ad ostendendum *Prophetias ipsas Typicas*, quatenus ab interprete Thaumaturgo enucleantur, ad demonstrationem Evangelicam conflandam non absurdè adhiberi.

Jehovam ab ipsis Mundi primordiis *Messiam*
 in animo habuisse, * cum lites inter Fœmin
 nam & Serpentem sereret, Auctori nostro pa-
 rum credibile videtur: Familias vero quas-
 dam idque ab initio cæteris anteposuisse, de-
 inde vero, in immensum crescente populo-
 rum numero, gentem unam cooptasse, eique
 præcepta, leges, ritus, & ceremonias tribuisse,
 quæ quasi paries intergerindus *Israelem* ab
 omni populo secererent, haec inquam negan-
 da non sunt ei, qui Historiam sacra in pro-
 vera habuerit: Imo Gentem hanc *Jehovæ* præ-
 cipue amabilem fuisse, & speciali quadam
 providentia administratam, Prophetæ creber-
 rime exorti de Republica evertenda præmo-
 nituri nobis plenissime testantur; Denique
 eundem populum, ab eodem *Jehova* in ma-
 lam rem abire jussum, ab exercitu *Romano*
 profligatum fuisse, excidioque datum quale
 vix ulli unquam populo contigit; imo ad
 hunc usque diem per universas gentes disse-
 minatum, sine lare, sine foco, Populorum
 omnium ludibrio simul & admirationi, in-
 notuit nobis ex historia tam *Judaica* quam
Romana, tam antiqua quam recentiori. Quæ
 omnia nobis argumento esse possunt, non levo
 quiddam sibi proposuisse Deum in electione
 hujus populi: Nos ejus finem ponimus *Mes-*

* *Discurs. p. 25.*

siam ipso Israelem neimpe electum, Legemque
apropter detam, quo facilior *Messias* sternar-
tur Via.

Qua data hypothesi (præstantiorem autem
neque *Athenæ* neque *Tiberias* protulere) Ec-
quid mirum videatur, de lapso homine sen-
tentiam ferentem Deum, de homine etiam
post tot sæcula restaurando cogitationem sus-
cepisse? --- Postea vero cum ipsa Familia ex-
orta fuit, e qua *Messias*, fatente ipsa Synago-
ga, nasciturus erat; ecquis parum credibile
censebit, *Jacobum* ejusdem familiæ princi-
pem, jamjam moribundum, familiæque fa-
tum propheticō ore prolatum; de Tribu
Juda verba facientem ad summum ejus decus
præsidiumque respexisse, imo non istius tan-
tuim familiæ lumen, sed vel totius gentis Is-
raeliticæ stellam, vel etiam Universi orbis
Solem salutiferum. -- In lege deinde Israeli
ferenda, ad *Messiam* usque perseveratura, sta-
tutis præceptisque instructa, quo maximum
discrimen inter Israelem & Gentes ponerent;
Ne quis inire cur Legis ipsius finem, *Messiam*
nempe ipsum, animo divino sæpen mere
obversari, in variisque sub typis modo sub ag-
nolimodo sub ipso sacerdote exhiberi: Imo
vicos quosdam insigniores tam ante legem
conditam, quam post legem latam, quibus
similitudo quedam compatebat, in vita quo-
am

datus munere præcipuo obeundo; vel qui be-
 neficio quodam immenso *Israelem* affecere;
 quales fuere *Isaacus*, *Josua*, *David*, aliique
 quam plurimi: Hos inquam viros Messiæ fu-
 turi obscuram imaginem præbuisse a ratione
 nequaquam alienum videtur. -- Denique ma-
 turescente tandem Republica Judæorum Mc-
 fori Assyrio, & per annos non paucos eclipsim
 passura; Quidni expectemus de Israele rever-
 suro mentionem aliquam fieri, eventusque
 quosdam celebriores, qui etiam reduci aliquan-
 do contingent, obscure saltem & quasi ab in-
 tervalle proponi. E. g. *Achæo* in suum
 discrimen adducto, de Urbe, de Patria, de
 seipso, de stirpe tota jam conclamatum fore
 metuenti, quidni hujusmodi solatum adhi-
 buerit Propheta? In quocunque discrimine
 res tuæ positæ videantur, imo qualiscunque;
 Rex infelix, te timor invasit, tam stirpis
 quam imperii *Davidici* fine in jamjam ad-
 ventare. Hoc pro certo habeas, adeo non
 Imperium stirpemque tuam hos Reges pes-
 fundaturos, uti multis abhinc annis imo
 seculis in Domo *Davidicu* editurus est fig-
 num *Jehova*, nempe Virgineum intactam
 paritum, *Messiam* quod a eadem oriundum
 Sane ab evertendo regno ad instaurandum
 transfiguratio non videtur operosa. ^{sup. scribuntur}
 Hæc igitur ita se habere, vel saltem ita se
 habere

habere posse, ratiō ipsa nequaquam dissuadet
 an Cum vero ipse Deus, qui hunc populum
 elegit, ideoque elegit ut ex eo nasci *Messiam*
 constaret; Qui huic populo legem tulit,
 ideoque tulit, uti via ad *Messiam* magis pro-
 na patescat; Qui huic Legi Ceremonias ri-
 tutusque non paucos immiscerit, ideoque im-
 miscerit uti *Messiae* venturi typum gererent;
 Qui efflorescente hoc populo, hac lege, & his
 Ceremoniis virorum quorundam p̄eclaro-
 rum vitam & actiones eo modo instituit, uti
Messiae futuri ideam quandam imperfectam
 exhiberent: Cum ipse inquam Deus Populi
 hujus legisque conditor expresse dixerit, se
 tam in populo eligendo gubernandoque quam
 in lege condenda, virisque quibusdam susci-
 tandis, ad *Messiam* ejusque actiones celebri-
 ores respexit; Ecquis indecii Domi ar-
 guerit? Deum ita declarasse abunde pate-
 bit, ex collectione Argumentorum istorum
 Typicorum a scriptore nostro allatorum.

Ecc. etiam iusta omnium, in dice ipso
 hoc auctore!

ordi. praesens leniū concessō Vaticinum de
 Immanueli in Prophetā filio adimplitionem
 quandam habuisse, Quid obstat quo minus
 Deus eodem tempore ad aliam Virginem ali-
 umque *Immaculatam* respicere posset? Quo
 in lucem edito, quidni & hanc prophetiam
 dicamus

Corporis tantum demissione

dicamus jam plenius & ab soluto in complementum habuisse. Verbo dicamus quod dicitur est; *Isaia* spiritu divino dictante, *Virginea* prædictit *Immanuel* parituram; Argumentum in gratiam concedamus. Prophetissimum fuisse Virginem filiumque ejus *Immanuel*; *Isaiah* Veridicuui complementum probavit. Evangelista vero, eodem spiritu suggestore, *Mariam* fuisse Virginem. *Iesumque esse Immanuel* docet; Evangelistam Veridicuui comprobarunt & complementum & miracula. * Atque *Iesu* partus *Achaso* signum esse non potuit de Regum fuga; conceditur ultra; sed domini *Davidicæ* & potuit esse signum, & fuit, p de redemptione *Israel* ob ventura. + Miracula vero Vaticinium in uno adiun- pletum, in altero adiunplendum nequaquam evincuntur; Quid nū? Quid enim aliud ostendunt nisi Deum in uno vaticinio ledendo duplum sibi finem proposuisse. *Bellorum* x̄. *Virgo Immanuelē* pariet; *maria* *Prophetissa* *Mahesibala* *huius* *huius* *maria* *Iesum*. ob Evangelista de hoc, Prophetas de altero verba facit. Quid inde absurdum securutum sit fane non video. do biuō. *affluidet* *mebnsup* - il. Quem penes est propheta iam dicitur. *Antonii* eundem etiam penes erit interpretari? *pterius* *Discurs. p. 43.* *Discurs. p. 31, 32.* *ibid. cap. iii* *discursus* *pre-*

prætatio vero obmiraculis sustentata merito di-
vinæ audire debet. + Quorsum vero, inquit,
hæc secundaria Prophetiarum complementa?
nempe ut *Messiam* Populi *Israelitici* electi,
legisque datæ finem esse ostendant; adeoque
mirum esse debet, si sub infinita pene vari-
etate typorum, & figurarum, tam rerum quam
personarum, *Messiae* quædam imago expressa
reperiatur. *Præmissis* illis in *Scripturis* in uno

Jan vero suscepimus pro virili absolvitur.
Inuit nempe Scriptor, quicum mihi res est,
Prophetis iisque Allegoricis solis inniti Evan-
gelium. + E contra me ostendisse spero, Pro-
phetias non paucas in *Jesus* ad literam adim-
pletas fuisse.

Judæum deinde agens hic Scriptor, Pro-
phetiam de *Immanuеле* e manibus Christianorū in eripere tonatus est. Ipse vero Christianis
eruptam restitui, planeque Christianam,
ut videtur, ostendi. Denique Prophetias
Typicas, quatenus ab eodem spiritu enucle-
antur, quo primo prolatæ sive, *Messiae* de-
monstrativas ostendi; tales autem proculdu-
bio haberi debent, quæ ab Interpretate Thau-
maturgo adhibentur.

Palca quædam coronidis loco adjiciam.

Observatu igitur æque dignum ac facile
videtur, Auctorem hunc aliosque non pau-
cos, non tantum demonstrationis Materiam
91A

sed

sed op̄sam etiam demonstrationem eamque
 potissimum in Scripturis anticipari; quasi
Jesus ipse, vel *Apostolorum* alius, ex pro-
 fesso demonstrationi tali struendae operam
 dedisset; inib⁹ oīe menit ssib⁹ sup̄ligat⁹
 . Qui vero animum ad Scripturas, ad inno-
 vuim nempe Testamentum appulerit, nudam
 tantum eamque brevem historiam vitæ & acti-
 onum *Jesus* nostri, *Apostolorum* quorun-
 dam repellet; Disputationes ratissime occur-
 runt, eaque admodum breves inter *Jesus* vel
Apostolos & *Judeos* institutæ, adeoque non
 hic ipsa demonstratio, sed eidem materia tan-
 tum suppeditata expectanda est. -- Dispicien-
 dum viz. est, Utrum *Messias* *Israeli* in Ve-
 teri Testamento promissus, in novo non da-
 tus reperiatur? Idque non tantum ex critica
 disquisitione singulæ alicujus prophetiæ in
 Veteri editæ, in novo adimplendæ; verum
 etiam ex universo contextu totius historiæ
Judaicæ, ex electionis fine istius populi, ex
 legis natura eidem data, & ex dignitate &
 officio *Messiae* mittendi; Quibus addi pos-
 sunt, Reprobatio ejusdem dilecti populi, &
 per gentes universas ad hoc usque o tempus
 disseminatio; Quæ omnia simul collecta
 satis superque demonstrant *Israelem* *Messiae*,
Messiam vero Mundum datum. A
 200 non causatum demonstratio; *Micah*
 5. *Alte-*

Alterum vero demonstrationis Evangelicæ impedimentum videtur, Linguarum fere omnium, maxime vero *Hebraicæ*, natura; quæ, quum quantum cæteris omnibus antiquitate antecedat, tantum ob verborum penuriam cæterarum omnium copiæ cedat, obscura necessario evadit, adeoque ad Criticam subtilitatem maxime accommodata.

Tertium denique hujus demonstrationis obstaculum inde oritur; Quod in prophetiis discutiendis non raro fit, uti pars quædam prophetiæ, ex similitudine quadam inter vitam & res gestas diversorum hominum, modo huic, modo illi, aliquando etiam pluribus non inepte applicatur; unde colligunt non nulli vel neutri vel omnibus applicandas esse. *Israel* a gentibus vexatus, *Josias* ab *Aegyptio* interfectus fuit; Ergo *Isaias* vel *Israeli* vel *Josiae* adlamentari potuit, Ergo etiam adlamentatus est: vel saltem ex verbis Prophetæ non necessario liquet, de *Jesu* nostro mentionem omnino fieri.

Verbum tantum additurus de hoc Scriptore, finem faciam. --- Multa nempe auctore nostro excidere literato, & polito prorsus indigna, quippe quæ Mimum magis quam Philosophum sapiunt; qualia sunt quæ de * *Prophetis* & de † *Paulo* interspersa legimus:

* *Discurs.* p. 28, 29. † *Discurs.* p. 31.

Ex Composito enim quod vera fides Christiana
est in Christo Christiano profutus habentur
et in Christo in fama vestra et honorante
inventum. — Quibusdam igitur fratribus
Ireni contra hunc Vetus testam
sed hoc eos monitos velim, ut et me aegrotant
eis eis satisfecisse vel non. Si prius verum
fuerit, stylorum atri monum opus erit, tanquam
rins, cuiuslibet valedicuntur. — Et iesp. —

... Nos sine qui Ministeri Evangelii sumis
nt mihi videtur, omnino id est, placido ex
sodio serioque patre examen vocare, i quantum
quod a quinque annis etiam fuerint, deinceps
viro respondit spiritus vere Evangelico
reddere, tandemque Deo Opt. Max. vota fa
cere, ut nostra omnia corda illuminare, et
nos ad rationabilem ejus fructuationem quia in eorum
viam et perducere dignetur, per Iesum
Christum Dominum nostrum. Amen.

